

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie **O.N.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 8 lipca 2025 r.

zażalenia obrońcy skazanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 23 kwietnia 2025 r., sygn. akt V Ka 1677/21,

o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie

uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z 23 września 2021 r., V Ka 1677/21

na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., 528 § 1 k.p.k. *a contrario*

postanowił

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę z wniosku obrońcy skazanego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z 23 września 2021 r. w sprawie o sygn. akt V Ka 1677/21 przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2025 r., sygn. akt V Ka 1677/21, nie uwzględnił wniosku obrońcy skazanego o przywrócenie

terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z 23 września 2021 r. w sprawie o sygn. akt V Ka 1677/21. Postanowienie to zaskarżył obrońca skazanego, zarzucając mu:

„obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść postanowienia, tj.

a) art. 126 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. oraz art. 86 § 1 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 23.09.2021 r. w sprawie V Ka 1677/21 w sytuacji wykazania przez skazanego, że niedotrzymanie terminu zawitego nastąpiło z przyczyn od skazanego niezależnych, albowiem ustanowiony wówczas w sprawie obrońca z wyboru nie złożył wniosku o sporządzenie na piśmie uzasadnienia wyroku, pomimo poczynionych w tym zakresie ustaleń ze skazanym, nie uzyskał również od skazanego zgody na zaniechanie wniesienia środka odwoławczego, do czego był zobligowany zgodnie z § 56 Kodeksu Etyki Adwokackiej, a tym samym pozbawił skazanego możliwości wniesienia kasacji od ww. wyroku, czym działał na jego niekorzyść, a co naruszyło jego prawo do obrony w niniejszej sprawie;

b) art. 84 § 2 k.p.k. poprzez uznanie, że stosunek obrończy dotyczący obrony z urzędu ustał z chwilą wydania w dniu 23 września 2021 r. prawomocnego wyroku przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w sytuacji, gdy przedmiotem niniejszej sprawy było zaniechanie obrońcy z wyboru, a nie z urzędu, co może świadczyć o braku wnikliwego zapoznania się z aktami sprawy przez Sąd Okręgowy w Gdańsku przed wydaniem zaskarżonego postanowienia.”

Podnosząc te zarzuty obrońca wniósł o „zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie uzasadnienia ww. wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wobec zasadności zażalenia obrońcy zaskarżone postanowienie należało uchylić, a wniosek obrońcy skazanego o przywrócenie terminu do sporządzenia na piśmie i doręczenia uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego przekazać temu sądowi do ponownego rozpoznania. Ustosunkowanie się do zarzutów

sformułowanych przez obrońcę należało poprzedzić przypomnieniem, że badanie zasadności wniosku o przywrócenie terminu do dokonania wskazanej czynności procesowej musi być poprzedzone ustaleniem, iż wniosek ten został złożony z zachowaniem terminu zawitego określonego w art. 126 § 1 k.p.k., tj. przed upływem siedmiu dni od ustania przeszkody uniemożliwiającej jego zgłoszenie. Jest to warunek formalny, którego niezachowanie powoduje, że wniosek taki stanowi czynność prawnie bezskuteczną w rozumieniu art. 122 § 1 k.p.k. i nie podlega merytorycznemu rozpoznaniu (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 stycznia 2005 r., sygn. akt III KZ 38/04, z dnia 13 sierpnia 2014 r., sygn. akt III KZ 43/14). Uwaga ta jest konieczna albowiem Sąd Okręgowy w Gdańsku rozpoznając wniosek obrońcy skazanego złożony w dniu 21 lutego 2025 r. (podczas gdy wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku zapadł w dniu 23 września 2021 r.!) nie odniósł się w ogóle do kwestii terminu wskazanego w art. 126 § 1 k.p.k., przechodząc do jego merytorycznego rozpoznania, choć, jak zostanie to wskazane poniżej, i w tym zakresie nie ustrzegł się błędu. Oceniając bowiem czy - jak to sugeruje skarżący - uchybienie terminowi do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku wynikało w rzeczywistości z zaniedbania poprzedniego obrońcy reprezentującego O. N., pomimo poczynionych w tym zakresie ustaleń ze skazanym, czy też - jak ustalił sąd - niedotrzymanie terminu stanowiło wyłącznie wynik niedbalstwa skazanego, albowiem skazany nie miał już wówczas obrońcy (obrona była z urzędu), w pierwszej kolejności należało, z uwagi na treść art. 422 §2a w zw. z art. 457 § 2 k.p.k. i art. 84 § 2 k.p.k. prawidłowo ustalić charakter stosunku obrończego, a następnie poczynić odpowiednie ustalenia co do tego czyje zaniedbania (obrońcy z wyboru, czy skazanego) skutkowało uchybieniem terminowi. Słusznie bowiem zauważa skarżący, że rozważania sądu zawarte w zaskarżonym postanowieniu są chybione, skoro adw. K. N. nie pełnił funkcji obrońcy wyznaczonego urzędu, a był obrońcą z wyboru skazanego.

Stwierdzić bowiem trzeba, że z analizy akt sprawy wynika, iż postanowieniem Sądu Rejonowego Gdańsk- Południe w Gdańsku z dnia 1 października 2020 r. (k. 423) sygn. akt II K 1282/20 na podstawie art. 79 § 4 k.p.k. uznano, że udział obrońcy nie jest obowiązkowy i cofnięto O. N. wyznaczenie obrońcy z urzędu w osobie adw. M. K.. W dniu 13 października 2020 r. O. N. upoważnił do

reprezentowania go w przedmiotowej sprawie adw. W. W. (k. 428), który kolejno pismem z dnia 23 listopada 2020 r. poinformował, iż nie jest już obrońcą O. N. (por. k. 466 i 510). Jednak w dniu 7 grudnia 2020 r. O. N. udzielił adw. K. N. pełnomocnictwa do prowadzenia jego sprawy, choć tylko do czasu prawomocnego zakończenia postępowania (k. 532).

Warto też zauważyć, że choć z treści złożonego wniosku o przywrócenie terminu wynikało, iż ustanowiony w sprawie obrońca z wyboru nie złożył wniosku o sporządzenie na piśmie uzasadnienia wyroku, pomimo poczynionych w tym zakresie ustaleń ze skazanym, sąd odwoławczy nie zweryfikował tych twierdzeń. Przy ponownym rozpoznaniu wniosku (już po zbadaniu warunków formalnych z art. 126 § 1 k.p.k.) koniecznym wydaje się ustalenie z pełniącym wówczas funkcję obrońcy z wyboru adw. K. N. czy powodem nie złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku było, jak sugeruje obecnie skarżący, niedochowanie staranności obrończej czy może brak woli skazanego do zaskarżenia wyroku sądu drugiej instancji. Kwestia ustaleń odnośnie do ewentualnych uzgodnień skazanego z obrońcą wymaga wyjaśnienia także z uwagi na treść udzielonego adw. K. N. pełnomocnictwa, z której jasno wynika, że udzielone mu w dniu 7 grudnia 2020 r. pełnomocnictwo obejmowało udział obrońcy do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

Z tych też względów orzeczono jak w sentencji.

[WB]

[r.g.]